

Υπόθεση C-323/24

Σύνοψη αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία υποβολής:

2 Μαΐου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Juzgado de lo Mercantil Número 1 de Alicante (Ισπανία).

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

13 Δεκεμβρίου 2023

Ενάγουσα:

Deity Shoes, S.L.

Εναγόμενες:

Mundorama Confort, S. L.

Stay Design, S. L.

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Διανοητική ιδιοκτησία – Κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα – Πεδίο προστασίας – Νεωτερισμός – Ατομικός χαρακτήρας – Πραγματική δραστηριότητα σχεδιασμού – Χαρακτηριστικά εμφανίσεως των υποδημάτων – Προσαρμογή εξαρτημάτων που περιλαμβάνονται σε προϋπάρχοντα κατάλογο – Απαιτούμενος βαθμός προσαρμογής – Σχεδιαστική ελευθερία του δημιουργού – Δυνατότητα προστασίας της εμφανίσεως ολόκληρου ή μέρους ενός προϊόντος που κατασκευάζεται βάσει γνωστών τάσεων της μόδας.

Αντικείμενο και νομική βάση του προδικαστικού ερωτήματος

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία – Άρθρο 267 ΣΛΕΕ – Ερμηνεία των άρθρων 4, 5, 6, 14 και 25 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα (στο εξής: κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 ή RDMC).

Προδικαστικά ερωτήματα

α. Προκειμένου ένα σχέδιο να υπαχθεί στο καθεστώς προστασίας του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12 Δεκεμβρίου 2001, είναι αναγκαίο να υφίσταται πραγματική δραστηριότητα σχεδιασμού κατά τρόπον ώστε το σχέδιο να είναι αποτέλεσμα της διανοητικής προσπάθειας του δημιουργού του; Υπό την έννοια αυτή, μπορεί να θεωρηθεί πραγματική δραστηριότητα σχεδιασμού ο συνδυασμός εξαρτημάτων βάσει προτύπων των οποίων τα χαρακτηριστικά εμφανίσεως έχουν ως επί το πλείστον προκαθοριστεί από τις εμπορικές εταιρίες, με αποτέλεσμα οι τροποποιήσεις συγκεκριμένων στοιχείων να πρέπει να θεωρούνται μεμονωμένες και δευτερεύουσας σημασίας;

β. Ενόψει των ανωτέρω, μπορεί να θεωρηθεί ότι το σύνολο ή μέρος των χαρακτηριστικών εμφανίσεως ενός προϊόντος που προκύπτει κατόπιν προσαρμογής των σχεδίων που προσφέρουν κινεζικές εμπορικές εταιρίες μέσω των καταλόγων τους έχουν ατομικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, όταν ο δικαιούχος του σχεδίου εξαντλεί τη δραστηριότητά του στην εμπορία των εν λόγω σχεδίων εντός του ΕΟΧ χωρίς τη διενέργεια τροποποιήσεων ή με μεμονωμένες τροποποιήσεις επιμέρους εξαρτημάτων (όπως πελμάτων, πριτσινιών, κορδονιών, πορπών...) και τα χαρακτηριστικά εμφανίσεως προκαθορίζονται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους από τις εμπορικές εταιρίες; Για τους σκοπούς αυτούς, έχει σημασία το γεγονός ότι τα εν λόγω εξαρτήματα ομοίως δεν έχουν σχεδιαστεί από τον Ευρωπαϊκό έμπορο, αλλά προσφέρονται από την ίδια την εμπορική εταιρία βάσει του καταλόγου της;

γ. Έχει το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, την έννοια ότι μπορεί να θεωρηθεί δημιουργός ένα πρόσωπο το οποίο, βασιζόμενο σε σχέδιο που περιλαμβάνεται σε καταλόγους εμπορικών εταιριών, προσαρμόζει απλά και μόνον το προηγούμενο αυτό σχέδιο τροποποιώντας εξαρτήματα τα οποία ομοίως προσφέρονται από τις εν λόγω εταιρίες και δεν αποτέλεσαν αντικείμενο σχεδιασμού από τον ευρωπαϊκό έμπορο; Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να πιστοποιείται ορισμένος βαθμός προσαρμογής, ώστε να αποδεικνύεται ότι η τελική μορφή του σχεδίου αποκλίνει σημαντικά από το αρχικό σχέδιο προκειμένου να ζητηθεί η κατοχύρωση του δικαιώματος;

δ. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, σε μια περίπτωση όπως η παρούσα, δεδομένων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των υποδημάτων που σχεδιάζονται με βάση τα δειγματολόγια των εμπορικών επιχειρήσεων και, στο μέτρο που ο «σχεδιασμός» περιορίζεται στην επιλογή προϋφιστάμενων σχεδίων βάσει δειγματολογίου και, ενδεχομένως, στην παραλλαγή ορισμένων στοιχείων τους, βάσει καταλόγου που προσφέρει ο ίδιος ο κατασκευαστής (εμπορική εταιρία), σύμφωνα πάντα με τις τάσεις της μόδας, μπορεί να εννοηθεί ότι οι εν λόγω τάσεις: α) περιορίζουν την ελευθερία του δημιουργού υπό την έννοια ότι μικρές διαφοροποιήσεις μεταξύ του καταχωρισμένου (ή μη καταχωρισμένου) σχεδίου και έτερου τοιούτου αρκούν για να δημιουργήσουν διαφορετική συνολική εντύπωση ή, αντιστρόφως, β) επηρεάζουν τον ατομικό χαρακτήρα του

καταχωρισμένου (ή μη καταχωρισμένου) σχεδίου υπό την έννοια ότι τα εν λόγω στοιχεία ή εξαρτήματα καθίστανται ήσσονος σημασίας για τη συνολική εντύπωση που προκαλούν στον ενημερωμένο χρήστη σε σύγκριση με άλλο σχέδιο, στο βαθμό που προκύπτουν από τις γνωστές τάσεις της μόδας;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: άρθρο 17, παράγραφος 2.

Άρθρα 4, 5, 6, 14 και 25 του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

1. Νομολογία.

1.1. Απόφαση του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου), τμήμα αστικών υποθέσεων 1, της 25ης Ιουνίου 2014 (ROJ: STS 2804/2014 - ECLI:ES:TS:2014:2804):

«1. - Κατά τον καθορισμό του πεδίου προστασίας που παρέχει το καταχωρισμένο βιομηχανικό σχέδιο, το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 1998/71/ΕΚ προβλέπει ότι «καλύπτει τα σχέδια και υποδείγματα εκείνα που δεν προκαλούν στον ενημερωμένο χρήστη διαφορετική συνολική εντύπωση». Η παράγραφος 2 προσθέτει: «Προκειμένου να εκτιμηθεί η έκταση της προστασίας, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός της ελευθερίας του δημιουργού κατά την εκπόνηση του σχεδίου ή υποδείγματος».

2. - Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι ο βαθμός ελευθερίας του δημιουργού σχεδίου ή υποδείγματος καθορίζεται ιδίως βάσει των περιορισμών που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά τα οποία υπαγορεύει η τεχνική λειτουργία του προϊόντος ή ενός στοιχείου του προϊόντος, ή επίσης βάσει των προδιαγραφών που επιβάλλονται εκ του νόμου και ισχύουν για το προϊόν. Οι περιορισμοί αυτοί έχουν ως αποτέλεσμα ορισμένα χαρακτηριστικά να καθίστανται ο κανόνας και να είναι κοινά στα σχέδια ή υποδείγματα που αφορούν το οικείο προϊόν (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, της 21ης Νοεμβρίου 2013, T-337/12).

Επίσης απέρριψε το ενδεχόμενο μια γενική τάση στον τομέα του σχεδιασμού να μπορεί να θεωρηθεί ως παράγοντας περιορισμού της ελευθερίας του δημιουργού, στο μέτρο που αυτή ακριβώς η ελευθερία του δημιουργού είναι εκείνη που του επιτρέπει να ανακαλύπτει νέες φόρμες, νέες τάσεις ή ακόμη και να καινοτομεί στο πλαίσιο κάποιας υπάρχουσας τάσης.

Μολονότι οι εν λόγω αποφάσεις εκδόθηκαν σε σχέση με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια

και υποδείγματα, το σκεπτικό που αναπτύσσεται σε αυτές βρίσκει επίσης έρεισμα στην οδηγία 1998/71/ΕΚ της 13ης Οκτωβρίου, δεδομένου ότι η αντιμετώπιση του θέματος αυτού είναι ταυτόσημη σε αμφότερες τις κανονιστικές ρυθμίσεις.

3. - Αναγνωρίζοντας ότι το ζήτημα είναι αμφισβητούμενο, (το Ανώτατο Δικαστήριο) θεωρεί ότι οι τάσεις της μόδας, νοούμενες με την ευρεία έννοια, δεν αποτελούν στοιχείο που περιορίζει την ελευθερία του δημιουργού, αλλά συμβάλλουν στον προσδιορισμό της ατομικότητας του καταχωρισμένου σχεδίου και, κατά συνέπεια, στον καθορισμό του πεδίου προστασίας που παρέχεται στον δικαιούχο καθώς και του βαθμού διαφοροποίησης που πρέπει να εμφανίζει το σχέδιο του ανταγωνιστή, ώστε να προκαλείται διαφορετική συνολική εντύπωση.

Εάν οι τάσεις αυτές προϋπήρχαν της αιτήσεως καταχώρισεως του σχεδίου, δηλαδή, εάν το καταχωρισμένο σχέδιο ακολουθούσε τις τάσεις της αγοράς που υφίσταντο κατά την υποβολή της αιτήσεως, τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της ατομικότητάς του. Επομένως, όπως έχει ήδη αναλυθεί ανωτέρω, εάν οι ομοιότητες του προϊόντος που θεωρείται ότι προσβάλλει το καταχωρισμένο σχέδιο αφορούν στοιχεία που αντανakλούν τις, προϋπάρχουσες της υποβολής της αιτήσεως καταχώρισεως, τάσεις της μόδας, τα στοιχεία αυτά καθίστανται ήσσονος σημασίας για τη συνολική εντύπωση που προκαλούν στον ενημερωμένο χρήστη και θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι έκαστο των σχεδίων προκαλεί διαφορετική συνολική εντύπωση στον ενημερωμένο χρήστη και, επομένως, δεν θα υπάρχει προσβολή, ακόμη και αν υφίσταται μικρότερος βαθμός διαφοροποίησης από αυτόν που θα απαιτούνταν σε περίπτωση που το καταχωρισμένο σχέδιο δεν αντανakλούσε τις εν λόγω τάσεις της μόδας.

Από την άλλη πλευρά, σε περίπτωση που οι εν λόγω τάσεις της μόδας είναι μεταγενέστερες της καταχώρισεως του βιομηχανικού σχεδίου, έτσι ώστε να μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ένα τέτοιο σχέδιο έχει σημαντικό βαθμό ατομικότητας επειδή κατόρθωσε να προβλέψει τις τάσεις της μόδας ή ακόμη και να καθορίσει την εξέλιξη των τάσεων αυτών, η εν λόγω ενισχυμένη ατομικότητα δεν μπορεί να παρακαμφθεί μέσω της παροχής δυνατότητας στους ανταγωνιστές να διαθέτουν στην αγορά προϊόντα με παρόμοιο σχεδιασμό, τα οποία δεν προκαλούν διαφορετική συνολική εντύπωση στον ενημερωμένο χρήστη, καθώς η ελευθερία του δημιουργού του μεταγενέστερου σχεδίου περιορίζεται από τις απαιτήσεις της μόδας.

4. - Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η ερμηνεία της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας υπό το πρίσμα της γραμματικής διατύπωσης και του σκοπού της οδηγίας δεν απαιτεί να θεωρούνται οι τάσεις της αγοράς ως περιοριστικές της ελευθερίας του δημιουργού προκειμένου να καθορισθεί ο βαθμός προστασίας του καταχωρισμένου σχεδίου βάσει του EPI (καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας)».

Συνοπτική παράθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 10 Δεκεμβρίου 2021, η DEITY SHOES S.L. άσκησε αγωγή κατά των MUNDORAMA CONFORT S.L. και STAY DESIGN S.L.
- 2 Στις 12 Απριλίου 2022, οι MUNDORAMA CONFORT S.L. και STAY DESIGN S.L., απαντώντας στην αγωγή άσκησαν ανταγωγή με αίτημα την κήρυξη της ακυρότητας των σχεδίων της ενάγουσας.
- 3 Στις 24 Μαΐου 2022, η DEITY SHOES S.L. απάντησε στην ανταγωγή.
- 4 Η DEITY SHOES εγείρει αξιώσεις κατά των MUNDORAMA CONFORT S.L. και STAY DESIGN S.L. λόγω προσβολής καταχωρισμένων και μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων που αφορούν διάφορα σχέδια υποδημάτων.
- 5 Από την πλευρά τους, οι MUNDORAMA CONFORT S. L. και STAY DESIGN S. L. άσκησαν ανταγωγή, επικαλούμενες, όσον αφορά συγκεκριμένα σχέδια, δικαίωμα που βασίζεται σε προγενέστερη χρήση σύμφωνα με το άρθρο 22, παράγραφος 1, του RDMC και, όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, την ακυρότητα των σχεδίων της DEITY SHOES λόγω ελλείψεως νεωτερισμού και ατομικότητας.
- 6 Ισχυρίζονται επίσης ότι δεν υπάρχει καινοτομία στη δημιουργία των σχεδίων, δεδομένου ότι οι εμπλεκόμενες εταιρίες δραστηριοποιούνται στην εμπορία προϊόντων που παρέχονται από έτερες εμπορικές εταιρίες εγκατεστημένες εξ ολοκλήρου στην Κίνα.
- 7 Εν προκειμένω, είναι σαφές ότι και οι δύο εταιρίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας υποδημάτων.
- 8 Πρόκειται για εταιρίες που δεν έχουν ως στόχο την καινοτομία αλλά την αγορά υποδημάτων στην Κίνα, σε μια αγορά όπου οι καθοριστικοί παράγοντες είναι ο όγκος των πωλήσεων και η τιμή.
- 9 Εν προκειμένω, είναι κοινός τόπος ότι η διαδικασία που ακολουθείται στον τομέα της εμπορίας υποδημάτων έχει ως εξής:
 - (i) οι προμηθευτές των εμπλεκόμενων μερών είναι εμπορικές εταιρίες εγκατεστημένες εξ ολοκλήρου στην Κίνα, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο των εισαγωγών και εξαγωγών των προϊόντων·
 - (ii) Οι κινεζικές εμπορικές εταιρίες παρέχουν στα αρμόδια τμήματα των εμπλεκόμενων εταιριών –κατά κανόνα τμήματα πωλήσεων και μάρκετινγκ– ορισμένα δείγματα προϊόντων·
 - (iii) το αρμόδιο τμήμα είναι υπεύθυνο για την ανάλυση των προϊόντων που περιλαμβάνονται στα δείγματα και προτείνει στους προμηθευτές

συγκεκριμένου τύπου τροποποιήσεις των χαρακτηριστικών τους (όπως, για παράδειγμα, του χρώματος, ενός υλικού, της θέσης των αγκραφών, των κορδονιών και άλλων διακοσμητικών στοιχείων).

- (iv) Αφού συμφωνηθούν τα χαρακτηριστικά του τελικού προϊόντος, οι Κινέζοι προμηθευτές αποστέλλουν τα εμπορεύματα στην Ισπανία μαζί με τα κατάλληλα πιστοποιητικά που περιγράφουν λεπτομερώς τη διαδικασία προσαρμογής των υποδημάτων.
- 10 Εν προκειμένω, έχει αποδειχθεί ότι τα σχέδια των οποίων την πατρότητα διεκδικεί η DEITY SHOES είναι προσαρμοσμένα βάσει σχεδίων που περιλαμβάνονται στους καταλόγους των κινεζικών εμπορικών εταιριών.
 - 11 Δεν έχουν προσκομιστεί σχετικά πιστοποιητικά που να επιτρέπουν στο αιτούν δικαστήριο να προσδιορίσει τις αλλαγές που έχουν γίνει σε έκαστο σχέδιο.
 - 12 Δεν αποδεικνύεται ότι η ενάγουσα διαθέτει ομάδα σχεδιασμού ή ότι τα σχέδια για τα οποία προβάλλεται η προσβολή αποτέλεσαν αντικείμενο πραγματικής δραστηριότητας σχεδιασμού. Στην καλύτερη περίπτωση, πρόκειται για σχέδια στα οποία έχουν γίνει κάποιες αλλαγές σε σχέση με το βασικό σχέδιο που περιέχεται στους καταλόγους της κινεζικής εμπορικής εταιρείας.
 - 13 Τούτο σημαίνει ότι, αν λάβουμε υπόψη τα χαρακτηριστικά της εμφανίσεως των σχεδίων που διατίθενται στην αγορά, αυτά προκαθορίζονται ως επί το πλείστον από το σχέδιο που προσφέρει ο κινέζος προμηθευτής, με αποτέλεσμα οι τροποποιήσεις ορισμένων στοιχείων να πρέπει να θεωρούνται μεμονωμένες και δευτερεύουσας σημασίας (όπως, για παράδειγμα, τροποποιήσεις που αφορούν το χρώμα, κάποιο υλικό, τη θέση των πορπών, των κορδονιών και άλλων διακοσμητικών στοιχείων).
 - 14 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η τιμή αποτελεί πολύ σημαντικό στοιχείο στον τομέα αυτό και κάθε αλλαγή του βασικού σχεδίου, η οποία απαιτεί μεγαλύτερη προσαρμογή, συνεπάγεται αύξηση του κόστους, η οποία μειώνει τα περιθώρια κέρδους των ευρωπαϊών εμπόρων. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει πραγματικό κίνητρο για να γίνουν ουσιαστικές αλλαγές στα βασικά σχέδια που προσφέρονται από τους κινέζους προμηθευτές.
 - 15 Οι αλλαγές που γίνονται σε επιμέρους στοιχεία όπως, για παράδειγμα, στο χρώμα, σε κάποιο υλικό, στο πέλμα, στη θέση των πορπών, των κορδονιών και άλλων διακοσμητικών στοιχείων γίνονται επίσης βάσει του καταλόγου που προσφέρει η εμπορική εταιρεία.
 - 16 Τέλος, τόσο τα καταχωρισμένα όσο και τα μη καταχωρισμένα σχέδια δεν εμπεριέχουν κανένα στοιχείο μόδας. Στην πραγματικότητα, η δημιουργία τους βασίζεται σε γνωστές τάσεις της μόδας που καθιστούν δυνατή την πώληση μεγάλου όγκου εμπορευμάτων κατόπιν παραγγελιών που πραγματοποιούνται σε εργοστάσια της Κίνας. Υπό αυτή την έννοια, μπορεί να γίνει κατανοητό ότι, καθώς πρόκειται για έναν τομέα στον οποίο οι κύριοι παράγοντες που

λαμβάνονται υπόψη είναι ο όγκος των πωλήσεων και η τιμή, τα περιθώρια δράσεως των σχεδιαστών είναι πολύ περιορισμένα σε σύγκριση με άλλους τύπους υποδημάτων τα οποία εμπεριέχουν ένα στοιχείο μόδας που διαρκεί για αρκετό χρονικό διάστημα, δεδομένου ότι δεν υπάρχει επένδυση στην καινοτομία.

- 17 Επομένως, τα εν λόγω σχέδια αναπαράγουν γνωστές τάσεις της αισθητικής στον χώρο της μόδας και παράγονται μαζικά από εμπορικές εταιρίες με χαμηλό κόστος για να προωθηθούν στη συνέχεια στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

A. Επιχειρήματα της DEITY SHOES

- 18 Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, η πλευρά της DEITY SHOES επισημαίνει ότι σε κάθε περίπτωση που ένα σχέδιο θεωρείται ότι πληροί τις προϋποθέσεις του νεωτερισμού και της ατομικότητας, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι πίσω από αυτό υπάρχει «διανοητική προσπάθεια» ή «πραγματική δραστηριότητα σχεδιασμού». Κατά συνέπεια, θεωρεί ότι παρέλκει η υποβολή του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος. Ωστόσο, σε περίπτωση υποβολής του, θεωρεί ότι το ερώτημα πρέπει να διατυπωθεί διαφορετικά, προτείνοντας την εξής διατύπωση: «Είναι αναγκαίο, προκειμένου ένα σχέδιο να υπαχθεί στο καθεστώς προστασίας του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12 Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, ο δημιουργός του σχεδίου να καταβάλει διανοητική προσπάθεια πλέον της απαιτούμενης για τη διαμόρφωση του συνόλου ή μέρους της εμφάνισης ενός προϊόντος, η οποία οφείλεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ιδίως τη γραμμή, τη διαμόρφωση, το χρώμα, το σχήμα, την υφή ή το υλικό του ίδιου του προϊόντος ή τη διακόσμησή του»;
- 19 Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, επισημαίνει ότι είναι άνευ σημασίας το γεγονός ότι οι τροποποιήσεις γίνονται βάσει επιλογών που περιέχονται στον «κατάλογο της ίδιας της εμπορικής εταιρείας». Εξάλλου, είναι ευρέως γνωστό ότι τα εξαρτήματα υποδημάτων σχεδιάζονται και κατασκευάζονται από επιχειρήσεις κατασκευής συνοδευτικών εξαρτημάτων και σπάνια πωλούνται μεμονωμένα. Τέλος, για να δοθεί απάντηση στο ερώτημα, πρέπει να ληφθούν υπόψη το είδος και ο αριθμός των εξαρτημάτων που προσφέρει η υποτιθέμενη εμπορική εταιρεία, καθώς και η δυνατότητα του σχεδιαστή να ενσωματώνει εξαρτήματα τρίτων, δεδομένου ότι κανένας κατασκευαστής ή έμπορος εξαρτημάτων υποδημάτων δεν διαθέτει απεριόριστο κατάλογο, ούτε ο κατάλογος περιορίζει τις δυνατότητες του σχεδιαστή να ενσωματώσει εξαρτήματα τρίτων. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ένας περιορισμένος κατάλογος εξαρτημάτων μπορεί να δημιουργήσει έναν απεριόριστο αριθμό σχεδιαστικών επιλογών, όπως ακριβώς οι συνδυασμοί 27 γραμμάτων επιτρέπουν την πλήρη διαμόρφωση της ισπανικής γλώσσας. Συνεπώς, η ενάγουσα θεωρεί ότι παρέλκει η υποβολή του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος.

- 20 Όσον αφορά το τρίτο ερώτημα, η ενάγουσα θεωρεί ότι, όσον αφορά την απαίτηση ορισμένου βαθμού «προσαρμογής», ο RDMC ορίζει ήδη ότι ο συνδυασμός χαρακτηριστικών ή σχεδιαστικών στοιχείων οφείλει να είναι καινοτόμος, δηλαδή να μην έχει κυκλοφορήσει προηγουμένως στην αγορά, και επιπλέον πρέπει να έχει ατομικό χαρακτήρα, δηλαδή η γενική εντύπωση που προκαλεί το σχέδιο στους ενημερωμένους χρήστες πρέπει να διαφέρει από τη γενική εντύπωση που προκαλεί οποιοδήποτε άλλο σχέδιο ή υπόδειγμα που έχει διατεθεί στο κοινό.
- 21 Από την άποψη αυτή, δεν είναι σαφής ο λόγος για τον οποίον ένα σχέδιο που προμηθεύεται μια επιχείρηση από μια κινεζική εμπορική εταιρεία θα πρέπει να αντιμετωπίζεται διαφορετικά από οποιοδήποτε άλλο σχέδιο στο οποίο συνδυάζονται στοιχεία ή μεμονωμένα χαρακτηριστικά γνωστών σχεδίων ή υποδειγμάτων, είτε αυτά περιλαμβάνονται σε κατάλογο είτε όχι, από την Κίνα ή από αλλού, ή αποτελούν με άλλο τρόπο μέρος μίας γκάμας γνωστών σχεδίων.
- 22 Όσον αφορά το τελευταίο από τα υποβαλλόμενα ερωτήματα, η ενάγουσα ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι το γεγονός ότι το σχέδιο προκύπτει από τον συνδυασμό διαφόρων εξαρτημάτων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο μιας εταιρίας δεν περιορίζει την ελευθερία του δημιουργού, ο οποίος μπορεί να επιδιώξει τη δημιουργία μιας γενικής εντύπωσης που διαφέρει από τη γενική εντύπωση που προκαλεί οποιοδήποτε άλλο σχέδιο υποδήματος που έχει καταστεί γνωστό, είτε επιδιώκοντας έναν διαφορετικό συνδυασμό εξαρτημάτων, ο οποίος είναι νέος και έχει ατομικό χαρακτήρα, είτε τροποποιώντας κάποιο από τα εξαρτήματα αυτά. Προσθέτει ότι τούτο ισχύει για όλους τους δημιουργούς σχεδίων υποδημάτων.

B. Επιχειρήματα των MUNDORAMA CONFORT S. L. και STAY DESIGN S. L.

- 23 Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, η πλευρά των MUNDORAMA CONFORT S. L. και STAY DESIGN S. L. υποστηρίζει ότι είναι αναγκαία η υποβολή του, καθόσον η ουσία του έγκειται στο να προσδιοριστεί αν ο RDMC είναι τόσο ευέλικτος ώστε να επιτρέπει την πρόσβαση στην προστασία οποιουδήποτε σχεδίου ή υποδείγματος, ανεξαρτήτως του αν αυτό είναι αποτέλεσμα προηγούμενης δημιουργικής διαδικασίας που συνιστά «πραγματική δραστηριότητα σχεδιασμού». Αναγνωρίζει, ωστόσο, ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού και το άρθρο 25, παράγραφος, 1 στοιχείο β' δεν κάνουν καμία αναφορά περί δημιουργικής διαδικασίας και ότι η ίδια η γραμματική διατύπωση του RDMC δεν φαίνεται να απαιτεί τη διεξαγωγή τέτοιας διαδικασίας. Ωστόσο, κατά την άποψή της, τούτο δεν μπορεί να αποκλειστεί βάσει ερμηνευτικών κριτηρίων.
- 24 Ενόψει των ανωτέρω, θεωρεί ότι το ερώτημα αφορά το αν, προκειμένου να τύχει της προστασίας που παρέχει ο κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 τόσο στα καταχωρισμένα όσο και στα μη καταχωρισμένα σχέδια ή υποδείγματα, το σχέδιο απαιτείται να είναι αποτέλεσμα της διανοητικής προσπάθειας του δημιουργού του και όχι προϊόν που παράγεται ακολουθώντας γνωστές τάσεις, με μικρές τροποποιήσεις

βάσει καταλόγου της ίδιας της κινεζικής εμπορικής εταιρίας και χωρίς να ενυπάρχει στοιχείο μόδας.

- 25 Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, θεωρεί ότι η ουσία του εν λόγω ερωτήματος, το οποίο συνδέεται στενά με το πρώτο, έγκειται στο αν (i) ο RSMC είναι τόσο ευέλικτος ώστε να επιτρέπει την πρόσβαση στην προστασία που παρέχεται σε κάθε σχέδιο ή υπόδειγμα που έχει (ή δεν έχει) υποστεί απλή «προσαρμογή» των εξαρτημάτων του· και (ii) είναι σημαντικό ότι τα εν λόγω εξαρτήματα δεν είναι αποτέλεσμα «μιας πραγματικής δραστηριότητας σχεδιασμού», αλλά προσφέρονται από κινέζους εμπορικούς προμηθευτές σε όλους τους επιχειρηματίες του κλάδου.
- 26 Συναφώς, το δεύτερο ερώτημα πρέπει να επαναδιατυπωθεί ως εξής: *Έχει σημασία για την προστασία του συνόλου ή μέρους ενός προϊόντος βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, το γεγονός ότι κανένα από τα εξαρτήματα που το αποτελούν δεν συνιστά αποτέλεσμα διανοητικής προσπάθειας του δημιουργού του, αλλά πρόκειται για εξαρτήματα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο ενός προμηθευτή, όταν ο εν λόγω κατάλογος δεν προσφέρεται αποκλειστικά σε μία επιχείρηση, αλλά προσφέρεται σε όλους τους επιχειρηματίες του κλάδου; Ή, αντιθέτως, έχει σημασία για την προστασία του συνόλου ή μέρους της εμφάνισης ενός προϊόντος δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 το γεγονός ότι ο αιτούμενος την προστασία ή ο κάτοχος του δικαιώματος, βασιζόμενος σε προηγούμενο σχέδιο που παρέχεται από τον προμηθευτή, προέβη σε απλή προσαρμογή του προηγούμενου αυτού σχεδίου τροποποιώντας εξαρτήματα που ομοίως περιλαμβάνονται στον κατάλογο του προμηθευτή και παρέχονται από τον τελευταίο στους διάφορους επιχειρηματίες του κλάδου;*
- 27 Όσον αφορά το τρίτο ερώτημα, τα μέρη θεωρούν ότι πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: *Έχει το άρθρο 14 του κανονισμού την έννοια ότι μπορεί να θεωρηθεί δικαιούχος του σχεδίου το πρόσωπο το οποίο, βάσει προηγούμενου σχεδίου που παρείχε κινεζική εμπορική εταιρεία, προέβη σε απλή προσαρμογή του εν λόγω σχεδίου τροποποιώντας εξαρτήματα παρεχόμενα ομοίως από την κινεζική εμπορική εταιρεία και τα οποία δεν σχεδιάστηκαν από τον ευρωπαϊό έμπορο; Στην περίπτωση αυτή, είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ορισμένος βαθμός προσαρμογής προκειμένου να ζητηθεί η κατοχύρωση του σχεδίου;*
- 28 Όσον αφορά το τέταρτο ερώτημα, η πλευρά των εναγομένων συμφωνεί επί της ουσίας με το περιεχόμενο του υποβληθέντος ερωτήματος.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 29 Το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο σχετικά με το εύρος της προστασίας των κοινοτικών σχεδίων και την κατοχύρωση του δικαιώματος στην περίπτωση εταιριών υποδημάτων οι οποίες περιορίζονται να επιλέξουν μεταξύ διαφόρων εναλλακτικών σχεδίων που προσφέρονται μέσω καταλόγου εμπορικής εταιρείας, όταν τα χαρακτηριστικά της εμφάνισης προκαθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από το σχέδιο που προσφέρει ο κινέζος προμηθευτής, με αποτέλεσμα οι

τροποποιήσεις συγκεκριμένων στοιχείων να πρέπει να θεωρηθούν μεμονωμένες και παρεπόμενες.

- 30 Με το πρώτο ερώτημα, το Δικαστήριο ερωτάται σχετικά με τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τον καθορισμό της έννοιας του σχεδίου και, ειδικότερα, αν η ανάλυση πρέπει να περιορίζεται στα στοιχεία του νεωτερισμού και της ατομικότητας ή, ενδεχομένως, τίθενται αυστηρότερες προϋποθέσεις προκειμένου ο δημιουργός του εν λόγω σχεδίου να κατοχυρώσει το δικαίωμά του επί τούτου. Τίθεται το ερώτημα σχετικά με το κατά πόσον υφίσταται μια σιωπηρή προϋπόθεση στο κοινοτικό δίκαιο σχετικά με την ανάγκη ύπαρξης μιας πραγματικής δραστηριότητας σχεδιασμού. Εάν δηλαδή είναι αναγκαίο, προκειμένου να υπαχθεί ένα σχέδιο στο καθεστώς προστασίας του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002, να υπάρχει πραγματική δραστηριότητα σχεδιασμού, ώστε το σχέδιο να είναι αποτέλεσμα της διανοητικής προσπάθειας του δημιουργού του και όχι προϊόν που παράγεται βάσει γνωστών τάσεων της μόδας
- 31 Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι χρήζει διευκρινίσεως το αν μπορεί να τύχει προστασίας η εμφάνιση του συνόλου ή μέρους της εμφανίσεως ενός προϊόντος που προκύπτει από την προσαρμογή σχεδίων που προσφέρονται από κινεζικές εμπορικές εταιρείες σύμφωνα με τους καταλόγους των εταιρειών αυτών, όταν η δραστηριότητα του δικαιούχου του σχεδίου περιορίζεται στην εμπορία εντός του ΕΟΧ των εν λόγω σχεδίων χωρίς τροποποιήσεις ή με τροποποιήσεις των εξαρτημάτων τους (όπως πελμάτων, πριτσινιών, κορδονιών, πορπών...) που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του καταλόγου που προσφέρει η ίδια η εμπορική εταιρεία. Εν προκειμένω, ερωτάται αν έχει σημασία το γεγονός ότι κανένα από τα εξαρτήματα δεν έχει πράγματι σχεδιαστεί από την εταιρία που εμπορεύεται το τελικό προϊόν αλλά πρόκειται για εξαρτήματα που παρέχονται από την κινεζική εμπορική εταιρία και περιέχονται στον κατάλογο της τελευταίας, όταν ο κατάλογος δεν προσφέρεται αποκλειστικά σε μία εταιρία, αλλά προσφέρεται σε όλους τους επιχειρηματίες του κλάδου.
- 32 Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα αλλάζει το πεδίο της συζήτησης. Το Δικαστήριο ερωτάται σχετικά με την ίδια την έννοια της ατομικότητας σε μια περίπτωση όπως η παρούσα, στην οποία το σχέδιο βασίζεται σε μοντέλο που περιέχεται σε κατάλογο κινεζικής εμπορικής εταιρίας, το οποίο όχι μόνο ακολουθεί τις γενικές και γνωστές τάσεις της μόδας, αλλά είναι αποτέλεσμα περιστασιακής τροποποίησης εξαρτημάτων που περιέχονται ομοίως σε κατάλογο εμπορικών εταιριών, χωρίς να ενυπάρχει στοιχείο της μόδας.
- 33 Το γεγονός ότι η δημιουργία αυτού του τύπου σχεδίου βασίζεται σε γνωστές τάσεις της μόδας έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς τούτο διασφαλίζει την πώληση μεγάλου όγκου προϊόντων. Σε αυτό το είδος προϊόντων, το στοιχείο διαφοροποίησης δεν φαίνεται να είναι ο σχεδιασμός αλλά η τιμή του προϊόντος, δεδομένου ότι αυτή είναι που καθιστά τις παραγγελίες και τη μετέπειτα εμπορία κερδοφόρες.

- 34 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά σχετικά με την έννοια του δημιουργού, και συγκεκριμένα αν, σε περίπτωση αμφισβήτησεως της υπάρξεως του σχεδίου, ο δικαιούχος αυτού οφείλει να αποδείξει την ύπαρξη ορισμένου βαθμού προσαρμογής, προκειμένου να διεκδικήσει την πατρότητά του.
- 35 Με το τέταρτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο υιοθετεί τη νομολογία που διατύπωσε το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) στην απόφαση της 25ης Ιουνίου 2014, τμήμα αστικών υποθέσεων 1, STS 2804/2014 - ECLI:ES:TS:2014:2804, και ερωτά αν, δεδομένων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των υποδημάτων που περιγράφονται με τους όρους του τέταρτου ερωτήματος, τα οποία ακολουθούν τις τάσεις της μόδας, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι εν λόγω τάσεις α) περιορίζουν την ελευθερία του σχεδιαστή, ώστε μικρές διαφοροποιήσεις να αρκούν για να δώσουν μια διαφορετική συνολική εντύπωση, ή, αντιθέτως, β) επηρεάζουν τον ατομικό χαρακτήρα του σχεδίου, υπό την έννοια ότι τα προαναφερόμενα στοιχεία ή εξαρτήματα καθίστανται ήσσονος σημασίας για τη συνολική εντύπωση που προκαλούν στον ενημερωμένο χρήστη, στο βαθμό που προκύπτουν από γνωστές τάσεις της μόδας.

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΡΓΑΝΤΩΝ